

TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU
BURS PROGRAMLARINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR ⁽¹⁾

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Usul ve Esasların amacı, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu tarafından, görev alanına giren enerji, maden, iyonlaştırıcı radyasyon, parçacık hızlandırıcıları, nükleer, bor ve nadir toprak elementleri ile ilgili bilim ve teknoloji alanlarında insan kaynağı yetiştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla yürütülecek burs programlarının başvuru, değerlendirme, tahsis, izleme ve sonuçlandırma süreçlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Usul ve Esaslar, TENMAK tarafından yürütülen burs programları uyarınca verilen bursları kapsar.

(2) TENMAK tarafından yürütülen ve/veya desteklenen araştırma ve geliştirme projeleri kapsamında verilen burslar bu Usul ve Esasların kapsamı dışındadır.

(3) TENMAK tarafından, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu milletlerarası antlaşmalar veya uluslararası kuruluşlar ile yapılan işbirlikleri kapsamında yürütülen burs programları ve verilen burslar bu Usul ve Esasların kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Usul ve Esaslar, 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 681 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

- a) Araştırmacı: Yeni bilgi, ürün, yöntem ve teknolojileri araştıran, geliştiren ve katma değer oluşturan, ilgili bilim ve/veya teknoloji alanında gerekli uzmanlığa sahip kişiyi,
- b) Başkan: Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu Başkanı,
- c) Başkanlık: TENMAK Başkanlığını,
- ç) Burs çağrısı: Burs programı kapsamında burs başvurularının alınması amacıyla TENMAK internet sitesinde ilan edilen konusu, kapsamı, başvuru koşulları, süresi, miktarı ve çağrı takvimi ile çağrıya özel hususları belirleyen metni ve eklerini,
- d) Burs programı: Bu Usul ve Esaslara göre verilen bursların başvuru, değerlendirme, tahsis, izleme ve sonuçlandırılması amacıyla TENMAK tarafından oluşturulan programları,
- e) Bursiyer: Bu Usul ve Esaslara göre yurt içinde ve/veya dışında TENMAK tarafından burs verilen lisans ve lisansüstü düzeyinde öğrenim gören öğrenciler ile en az lisans mezunu araştırmacıları,
- f) Etkinlik: İlgililere belirli bir konuda bilgi, beceri ve davranış kazandırmak amacıyla düzenlenen bilimsel kurs, seminer ve yarışmalar ile bilimsel araştırmaların sunulduğu ve katılımcıların karşılıklı olarak bilgi alışverişinde bulunduğu kongre, sempozyum, çalıştay, kolokyum ve benzeri etkinlikleri,
- g) Fikrî ve sınai haklar: Fikrî ve sınai ürüne ilişkin olarak kayıtlı veya tescilli olup olmadığına bakılmaksızın, özel bir mevzuatla ve/veya haksız rekabet gibi genel hükümlerle korunan patent, faydalı model ve diğer tüm yasal hakları,
- ğ) Fikrî ve sınai ürün: Fikrî ve sınai haklara konu edilebilen buluş, tasarım, eser ve teknik bilgi gibi her türlü zihinsel ürünü,
- h) İzleyici hakem: Bursiyeri izlemek ve bursiyer tarafından gerçekleştirilen ilgili çalışmalarını incelemek, değerlendirmek, raporlamak ve bu amaçla yapılacak toplantılara katılmak üzere, gerektiğinde TENMAK tarafından görevlendirilen, burs ile ilgili alanda uzman kişiyi,

⁽¹⁾ 31/01/2022 tarihli ve 2022/2-1 sayılı Yürütme Kurulu kararı ile yürürlüğe girmiştir.

- ı) Koordinatörlük: İlgili burs programını yürüten, Başkanlık bünyesindeki birimi,
 - i) TENMAK: Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunu,
 - j) TENMAK uzmanı: Bursiyeri izlemek ve bursiyer tarafından gerçekleştirilen ilgili çalışmaları incelemek, değerlendirmek, raporlamak ve bu amaçla yapılacak toplantılara katılmak üzere, gerektiğinde TENMAK tarafından görevlendirilen, burs ile ilgili alanda uzman TENMAK personelini,
 - k) Yürütme Kurulu: TENMAK Yürütme Kurulunu,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Burs Programları ile Uygulama Süreçleri

Burs programları

MADDE 5 – (1) Bu Usul ve Esaslara göre TENMAK tarafından verilecek burslar, burs programları aracılığıyla yürütülür. Burs programları ile bu programların teknik, mali ve idari kuralları ve süreçlerine ilişkin bilgileri içeren uygulama esasları, TENMAK'ın çalışma ilke, program ve öncelikli alanları çerçevesinde Başkanlık tarafından hazırlanarak Yürütme Kuruluna sunulur. Yürütme Kurulunca onaylanan burs programı ve programın uygulama esasları TENMAK internet sitesinde yayımlanır. Aynı usulle, burs programlarının bir kısmına veya tümüne ilişkin mali kuralların yer aldığı mali esaslar ayrıca düzenlenebilir.

(2) TENMAK'ın görev alanına giren konularda aşağıda belirtilen burs programları oluşturulabilir:

a) Araştırma bursu programları; lisans ve lisansüstü düzeyinde öğrenim gören, özel kural ve ilkelere uyularak belirlenmiş öğrenciler ile en az lisans derecesine sahip araştırmacılara araştırma ve/veya eğitim ihtiyaçlarını yurt içinde ve/veya dışında bir araştırma ortamında çözmeleri amacıyla verilen, yaşam, yol ve benzeri giderlerini karşılamaya yönelik yapılan aylık ödemeleri içeren burslardır. Bu kapsamdaki burslarda, Yürütme Kurulunca uygun görülmesi halinde eğitim ücreti de karşılanabilir.

b) Başarı bursu programları; öğrenim sırasında veya sonrasında üstün başarısıyla kendini gösteren, özel kural ve ilkelere uyularak belirlenmiş lisans ve lisansüstü düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin TENMAK'ın görevleri kapsamındaki alanlara yönelimini teşvik etmek, başarılarının devamını sağlamak amacıyla verilen burslardır.

c) Etkinlik katılım bursu programları; öğrenim sırasında veya sonrasında üstün başarısıyla kendini gösteren lisans ve lisansüstü düzeyinde öğrenim gören öğrenciler ile doktora sonrası araştırmacıların yurt içinde veya dışında düzenlenen etkinliklere katılımlarını sağlamak amacıyla verilen burslardır.

Burs çağrısı ve başvuruları

MADDE 6 – (1) Burs programları, gerektiğinde bilimsel alanlara, üniversitelere, kurum/kuruluşlara ve ülkelere göre dağılım gözetilerek burs çağrıları düzenlenerek yürütülür.

(2) Düzenlenecek burs çağrıları Koordinatörlükçe hazırlanır ve Başkan onayına sunulur. Başkan tarafından onaylanan burs çağrıları TENMAK internet sitesinde ilan edilir. Burs başvuruları, ilan edilen kurallara göre TENMAK'a yapılır. Burs başvuruları dönemsel veya herhangi bir zaman kısıtlaması olmadan alınabilir.

Değerlendirme ve tahsis

MADDE 7 – (1) Burs başvuruları, burs çağrısında belirlenen kurallara ve yöntemine uygun olarak TENMAK tarafından değerlendirme sürecinden geçirilir. TENMAK gerekli gördüğü hallerde başvuruların değerlendirilmesinde, konusunda uzman kişileri görevlendirebilir ve kurum/kuruluşlardan yardım alabilir. Değerlendirme sonucunda burs tahsis kararı Başkan tarafından verilir.

(2) Burs tahsis kararında, değerlendirme sonuçlarının yanında TENMAK'ın bütçe imkânları, ihtiyaç ve öncelikleri ile belirlenen ülkeler gözetilir.

Taahhütname ve teminatlar

MADDE 8 – (1) Burs verilecek kişilere, bu Usul ve Esaslara göre TENMAK tarafından belirlenen yükümlülüklerle uyacaklarını belirten taahhütname imzalatılır ve bu kapsamda verilecek toplam burs tutarı ile sınırlı olmak üzere TENMAK tarafından şekli, içeriği ve kapsamı belirlenecek teminatlar istenebilir. Burs verilecek kişinin reşit olmaması halinde, taahhütname veli veya vasisi tarafından imzalanır.

(2) Taahhütnamede, bursiyerin gerçekleştireceği işlemler, görevleri, sorumlulukları, yükümlülükleri ve uyulması gereken diğer hükümler yer alır. Bu Usul ve Esasların ilgili hükümlerine göre TENMAK tarafından karar verilen değişiklik ve ilaveler taahhütnamenin eki sayılır.

İzleme

MADDE 9 – (1) Bursiyer, ilgili burs programı kapsamında TENMAK tarafından belirlenen kurallara göre izlenir. TENMAK gerek gördüğü takdirde, bursiyerin izlenmesi amacıyla izleyici hakem ve/veya TENMAK uzmanı görevlendirebilir. İzleyici hakem ve/veya TENMAK uzmanı gerekli durumlarda yerinde inceleme ve denetleme yapabilir.

(2) Bursiyerin izlenmesi; araştırma burslarında ara ve son raporların değerlendirilmesi, başarı burslarında bursiyerin öğrenim ve başarı durumunun tespiti, etkinlik katılım burslarında ise katılım sağlanan etkinliğe ilişkin belgelerin incelenmesi suretiyle gerçekleştirilir.

(3) Bursiyerin izlenmesi veya başvurusunun değerlendirilmesi neticesinde, Başkanlık tarafından gerekli görülmesi halinde bursun kapsam, içerik, süre ve miktarında değişiklik yapılabilir veya burs sonlandırılabilir.

Durdurma ve sona erme

MADDE 10 – (1) Öğrenci olan bursiyerin öğreniminin herhangi bir nedenle son bulması halinde, burs kendiliğinden sona erer. Bursiyer, bu durumu en geç beş iş günü içerisinde TENMAK’a bildirmekle yükümlüdür. Bu durumda Koordinatörlükçe burs kesilir. Bu durumun TENMAK tarafından tespiti halinde ise Koordinatörlükçe burs kesilerek bu durum bursiyere bildirilir.

(2) Araştırma ve başarı burslarında, bursiyer tarafından TENMAK’a ulaştırılması gereken belgelerin zamanında ulaştırılmaması, asgari başarı kriterlerinin sağlanmaması, bursiyerin mücbir sebeplerle kaydını dondurarak öğrenimine ara vermesi, taahhütnamede belirlenen yükümlülüklerini verilen sürede yerine getirmemesi ve benzeri durumlarda Koordinatörlükçe burs durdurulur. Durdurma gerekçelerinin ortadan kalkması durumunda burs kaldığı yerden devam eder. Durdurma gerekçelerinin Koordinatörlük tarafından belirlenen süre içerisinde ortadan kalkmaması halinde ise Başkanlıkça burs sonlandırılır veya bursiyerin kusur veya ihmalinin tespiti halinde iptal edilir. Bursun durdurulmasının gerektiği durumlarda Başkanlığın gerek görmesi halinde, burs durdurulmadan da sonlandırılabilir veya iptal edilebilir. Bursun sonlandırılması ve iptali durumunda burs kesilir. Ayrıca, bursun iptali durumunda ödenmiş olan burs tutarının, taahhütname hükümlerine göre kanuni faizi ile birlikte bursiyerden iadesi istenir.

(3) Etkinlik katılım burslarında, mücbir sebeplerle etkinliğin düzenlenememesi, bursiyerin etkinliğe katılamaması ve benzeri durumların gerçekleşmesi halinde burs Başkanlıkça sonlandırılır. Bu durumda ödenmiş olan burs tutarının, taahhütname hükümlerine göre iadesi istenir. Katılımı için burs verilen etkinliğe ilişkin belgelerin etkinliğin düzenleme tarihini takiben verilen süre içerisinde TENMAK’a ulaştırılmaması, ulaştırılan belgelerin yapılan inceleme sonucunda uygun bulunmaması, taahhütname hükümlerine aykırı davranılması ve benzeri durumlarda Başkanlıkça burs iptal edilir. Bursun iptali halinde ödenmiş olan burs tutarının, taahhütname hükümlerine göre kanuni faizi ile birlikte bursiyerden iadesi istenir.

(4) Bursiyerin başvuru aşamasında burs başvuru koşullarından birine sahip olmadığının sonradan anlaşılması veya yanıltıcı bilgi ve belge sunması durumunda burs iptal edilir.

(5) Bursun iptali halinde, TENMAK tarafından iadesi istenen burs tutarının bursiyer tarafından taksitlendirilmesinin talep edilmesi durumunda, kanuni faiz işletilerek borç tutarı Başkanlıkça beş yıla kadar taksitlendirilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Mali ve Diğer Hükümler

Mali hükümler

MADDE 11 – (1) Burs programları kapsamında verilecek bursların süre ve miktarlarının üst limitleri Yürütme Kurulu tarafından belirlenir. Burs miktarları, Yürütme Kurulunca belirlenen burs türlerinden farklı olmamak ve burs miktarları üst limitlerini aşmamak kaydıyla burs çağrısında belirlenir.

(2) Burs ödemeleri peşin veya geriye dönük olarak değişik periyotlarda yapılabilir. Ödemelerin yapılabilmesi için imzalanan taahhütname ve/veya teminatları gösteren belgelerinin TENMAK'a ulaştırılması gerekir.

Diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği

MADDE 12 – (1) Burs programları kapsamında ulusal ve uluslararası kurum/kuruluşlarla işbirliği yapılabilir. Bu işbirlikleri kapsamında yurtiçi/yurtdışı araştırma ve başarı bursları verilebilir.

Fikrî ve sınai haklar

MADDE 13 – (1) Bursun gerçekleştirilmesi sırasında veya sonucunda ortaya çıkan her türlü fikrî ve sınai ürün üzerindeki hakların tamamı aksi taahhütnamede belirtilmedikçe TENMAK'a aittir. Bursiyer, bu kapsamda ortaya çıkan fikrî ve sınai ürünü en geç bir ay içerisinde TENMAK'a bildirmekle yükümlüdür. Ayrıca TENMAK, bursiyer tarafından burs kapsamındaki çalışmalar ile ilgili olarak kendisine sunulan her türlü doküman üzerindeki fikrî hakları kullanabilir, bunları uygun göreceği araçlarla duyurabilir ve yayımlayabilir.

(2) TENMAK, birinci fıkra uyarınca kendisine ait olan fikrî ve sınai ürünleri faaliyetlerinde kullanabilir, bunlar için kendi adına fikrî ve sınai hak tescil başvurusu yapabilir, söz konusu fikrî ve sınai ürünler ile hakların kullanım haklarını bursiyere veya üçüncü kişilere verebilir. Bu kapsamdaki fikrî ve sınai ürünler ile hakların ekonomik olarak değerlendirilmesi sonucunda TENMAK tarafından elde edilecek net gelirin en fazla yüzde ellisi, Yürütme Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ilgili bursiyere verilebilir.

(3) TENMAK, birinci fıkra uyarınca bursiyere ait olan fikrî ve sınai ürünleri faaliyetlerinde kullanabilir. Bunlara ilişkin fikrî ve sınai hakların bursiyer tarafından tescil edilmesi halinde, talebi üzerine bursiyer TENMAK'a, bu haklara konu ürünlerin faaliyetlerinde kullanılabilmesi için bedelsiz olarak inhisari olmayan, yer ve zaman sınırlaması olmaksızın ve geri alınamaz lisans hakkını vermekle yükümlüdür.

(4) Bursiyer yurt içinde veya dışında burs ile ilgili yayımlanan makaleler ve sunulan tebliğlerde TENMAK'ın burs desteğini belirtmekle yükümlüdür. Yayımlanmak üzere kabul edilen makalelerle, sunulan tebliğlerin birer örneğinin TENMAK'a gönderilmesi zorunludur. TENMAK'a ait marka/logolar Başkanlığın yazılı izni alınmaksızın kullanılamaz. Bu hükümlere uyulmaması halinde doğacak zararlardan bursiyer sorumludur.

Etik kurallara uyma yükümlülüğü

MADDE 14 – (1) Burs programlardan yararlananlar ve programların yürütülmesinde görev alanlar TENMAK tarafından belirlenen etik kurallara uymak zorundadır.

(2) Etik kurallara aykırılığın tespiti halinde ilgili mevzuat hükümleri ve taahhütnameler çerçevesinde işlem yapılır.

Diğer hükümler

MADDE 15- (1) Burs programlarından yararlanan kişiler, başka bir kurum/kuruluştan da burs alması durumunda bu bursu (3/3/2004 tarihli ve 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanunun 2 nci maddesinin birinci kapsamında verilenler hariç) TENMAK'a yazılı olarak bildirmek zorundadır. TENMAK bu durumu değerlendirerek burs miktarında düzenleme yapabilir.

(2) Bu Usul ve Esaslar kapsamında TENMAK personeline burs verilemez.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Usul ve Esaslar, Yürütme Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu Usul ve Esasların hükümlerini Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu Başkanı yürütür.